

LAPUAN KAUPUNKI

1. Keskustan kaupunginosa

ASEMAKAAVASELOSTUS Kaupungintalon ja torialueen ympäristö

Kaavatunnus : 01032-342

22.4.2024

khall 22.11.2022 §383

Perus- ja tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee Lapuan kaupungin keskustan kaupunginosan osakorttelia 122, kortteleita 123 ja 124 sekä niihin liittyviä virkistys-, tori-, katu- ja liikennealueita.

Suunnittelualue sijaitsee Lapuan keskustassa Lapuan- ja Nurmonjoen risteysshaaran pohjoispuolella. Alueen koko on noin 1,7 hehtaaria.

Asemakaavan muutos

Kaavamuutoksella alueelle sijoittuva osakortteli 122, jossa on pysäköintialue (p) poistuu kaavamuutoksen myötä ja alueelle osoitetaan yleinen pysäköinti- (LP), torialuetta ja toripolku sekä alueelle muodostuu uusi kortteli 152 liikerakennusten korttelialueena (KL).

Korttelin 123 käyttötarkoitus muutetaan hallinto- ja virastorakennusten korttelialueesta (YH) liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K), korttelia pienennetään samalla kun torialuetta laajennetaan ja Lassilantien varteen mahdollistetaan joukkoliikenne- ja saattoliikennepysäkki.

Korttelia 124 supistetaan koillispuolelta kevyenliikenteen väylän verran. Kaupungintalon asema turvataan suojelumerkinnällä (sr). Kaupungintalon lounaispuolelle sijoittuvat yleinen pysäköintialue (LP) ja Kevarintien katualue muutetaan autopaikkojen korttelialueeksi (LPA).

Kortteleiden 123 ja 124 välinen Valtuustontie poistetaan ja muutetaan kevyenliikenteenväyläksi Valtuustonpoluksi, ja koillispuoleinen katualue liitetään osaksi torialuetta.

Rakennusoikeudet osoitetaan koko alueella e-lukuina, ja alueelle merkitään uusia istutettavia puurivejä Leipurintien varteen sekä ja torialueen ympärille.

Käsittelyvaiheet

Kaavatyön käynnistäminen kaupunginhallituksen päätöksellä	§ 383 22.11.2022
Kaavan vireilletulosta ilmoitettu	4.2.2026
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto nähtävillä.	4.2. – 4.3.2026
Kaavaehdotus ja muu valmisteluaineisto nähtävillä.	
Hyväksytty kaupunginhallituksessa	
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa	

Kaavanlaatijat

Kaavoitusarkkitehti Heidi Hulkki
044 438 4638
heidi.hulkki@lapua.fi

Kaupungingeodeetti Markku Turja
044 438 4631
markku.turja@lapua.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1	LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	1
1.1	Suunnittelualue	1
1.2	Lapuan kaupungin asettamat tavoitteet.....	2
1.2.1	Kaavoituspäätös 22.11.2022 § 383.....	2
1.2.2	Tavoitteiden tarkentuminen.....	3
1.3	Suunnittelutilanne.....	4
1.3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	4
1.3.2	Maakuntakaava	4
1.3.3	Yleiskaava.....	6
1.3.4	Asemakaavat.....	6
1.3.5	Rakennusjärjestys	7
1.3.6	Pohjakartta	7
2	MAANKÄYTÖN LÄHTÖKOHDAT.....	8
2.1	Alue- ja yhdyskuntarakenne.....	8
2.1.1	Rakennuskanta	9
2.1.2	Liikenne ja kunnallistekniikka	10
2.1.3	Virkistysalueet ja -palvelut.....	10
2.2	Kulttuuriympäristö ja maisema	11
2.2.1	Merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	11
2.2.2	Kulttuurimaisema ja kaupunkikuva	11
2.2.3	Muistomerkit	12
2.3	Sosiaalinen ympäristö	13
2.4	Maaomistus.....	13
3	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET.....	14
3.1	Suunnittelun tarve	14
3.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	14
3.3	Osallistaminen ja yhteistyö	14
3.3.1	Osalliset.....	14
3.3.2	Vireilletulo.....	15
3.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	15
3.3.4	Viranomaisyhteistyö	15
4	ASEMAKAAVAN KUVAUS	16
4.1	Kokonaisrakenne ja mitoitus.....	16
4.2	Aluevaraukset.....	17
4.2.1	Yleisten rakennusten korttelialueet	17
4.2.2	Liike- ja toimistorakennusten korttelialueet	17

4.2.3	Pysäköinti ja liikennealueet	18
4.2.4	Virkistysalueet	18
4.2.5	Suojelualueet	18
4.2.6	Muut alueet	19
4.2.7	Asemakaavamääräykset	19
4.3	Nimistö	19
5	ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	20
5.1	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	20
5.1.1	Rakennuskanta	20
5.1.2	Liikenne ja kunnallistekniikka	20
5.1.3	Virkistysalueet ja palvelut	21
5.2	Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan	21
5.2.1	Maisema ja kaupunkikuva	21
5.3	Vaikutukset luonnonympäristöön ja ilmastoon	22
5.4	Sosiaaliset vaikutukset	22
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	24
6.1	Toteutuksen seuranta	24

ASEMAKAAVASELOSTUKSEN TAUSTAMATERIAALIT JA LIITEASIAKIRJAT

2009	Lapuan alueidenkäytön strategia, Airix Ympäristö (nyk. Sweco)
2009	Vanhan Paukun tien yleissuunnitelma, Ramboll Finland Oy
2009	Lapuan keskustaajaman maisemaselvitys ja kaupunkikuva, Airix Ympäristö Oy (nyk. Sweco)
2011	Lapuan keskustaajaman kulttuuriympäristöselvitys, Lapuan kaupunki
2015	Lapuan liikenneturvallisuussuunnitelma, Noora Alanko
2017	Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi, Niukko & Etelä Pohjanmaan liitto
2021	Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2021-2026
2021	Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön arvotus ja Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi sekä arvotus, Saatsi Arkkitehdit Oy
2022	Ideakilpailu Lapuan torialue ja sen ympäristö, kilpailuohjelma. Heidi Hulkki. 2022

[Kulttuuriympäristö - Museovirasto](#)
www.kulttuuriymparisto.fi kioski tietokanta

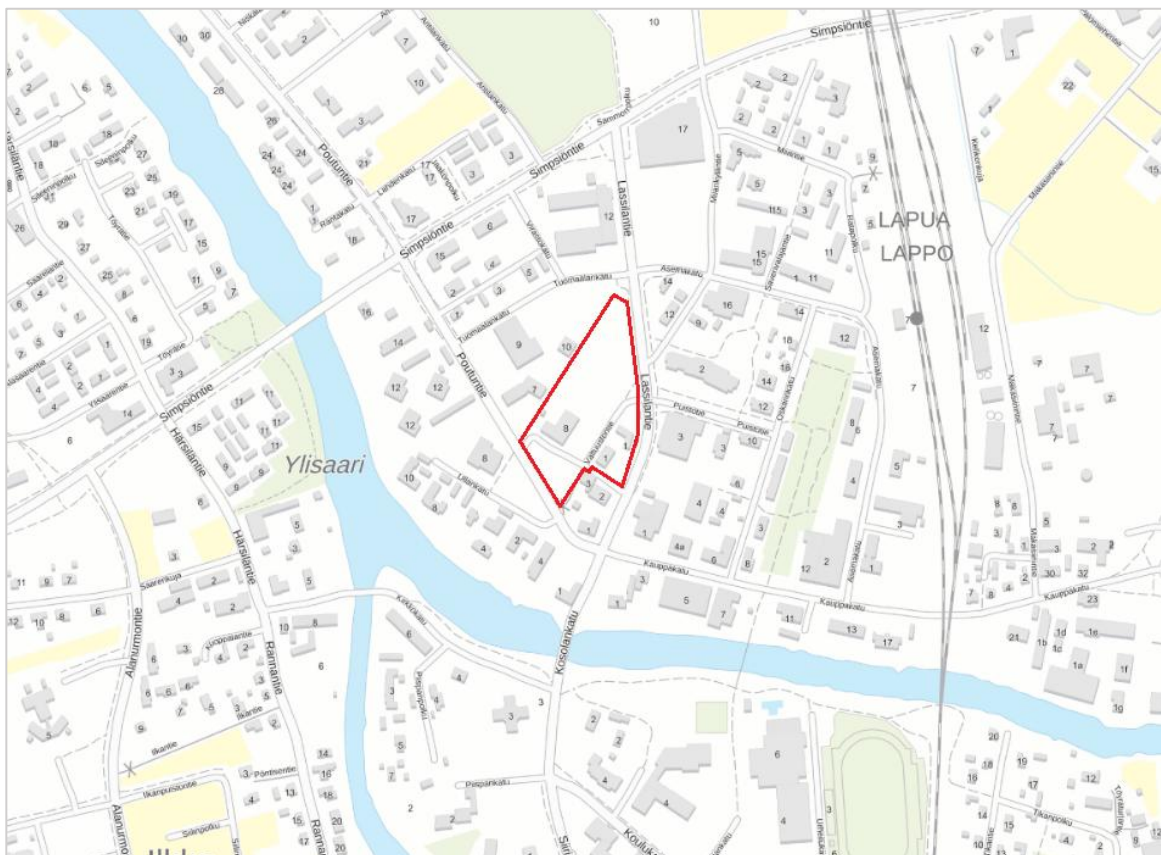
1 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

1.1 Suunnittelualue

Kaavoitettava alue sijaitsee Lapuan kaupungin keskustan kaupunginosassa. Suunnittelualue sijoittuu Lapuanjoen pohjoispuolelle hallintokeskuksen alueelle, joka rajautuu Lassilantiehen, Hissanpolkuun, Poutuntiehen ja Leipurintiehen.

Koko aluetta koskeva kaavamuuotos laaditaan osissa, ensimmäiseksi laaditaan kaava, joka koskee osakorttelia 122, kortteleita 123 ja 124 sekä niihin liittyviä virkistys-, tori-, katu- ja liikennealueita. Kaava-alueen pinta-ala on noin 1,7 ha.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on elävöittää kaupunkiympäristöä ja vastata tulevaisuuden kysyntään kaupunkitilan käyttötarkoituksesta.

Kuva 1 Suunnittelualueen sijainti

1.2 Lapuan kaupungin asettamat tavoitteet

1.2.1 Kaavoituspäätös 22.11.2022 § 383

Lapuan kaupunginhallitus on tehnyt kaavoituspäätöksen 22.11.2022 § 383.

”Kaavoitettava alue sijaitsee Poutuntien, Tuomaalankadun, Lassilantien, Virastokadun ja Simpsiöntien välisellä alueella.

Asemakaava- alueelle on osoitettu liikerakennusten korttelialueita. Alun perin alueelle suunniteltiin kauppakeskusta, mutta mm. matkahuollon tonttia ei saatu ajoissa siihen kuntoon, että se olisi voitu rakentaa ja lopulta kauppakeskus rakennettiin Alangon yritysalueelle. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on tarkastella alueen käyttötarkoitusta uudelleen. Alueelta purettiin vuonna 2015 matkahuolto-rakennus ja lisäksi alueella sijaitsee vähittäiskaupan rakennus, joka on käyttämätön. Keskustan kaupunkirakenne on jäsentymätön ja hajanainen purettujen ja autioiden rakennusten vuoksi. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on elävöittää kaupunkiympäristöä ja vastata tulevaisuuden kysyntään kaupunkitilan käyttötarkoituksesta. Lisäksi yksityinen taho on lähestynyt kaupunkia ja esittänyt kiinnostuksensa omistamansa tontin kehittämisestä.

Keskustan liike- ja asuinalueen osayleiskaavassa 2030 alueelle on osoitettu keskustatoimintojen alue (C- 1), autopaikkojen alue (LPA), Yleinen pysäköintialue (LP), puistoalue (VP), Julkisten palvelujen alue (Y), Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen ympäristö (sk- 2) sekä tori/aukio.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueelle on osoitettu liikerakennusten korttelialueita, jolle saa sijoittaa kerrosalamäärän kokoisen vähittäiskaupan yksikön (KL-3), asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL), hallinto- ja virastorakennusten korttelialueita (YH), yhdistettyjen liike- ja asuinkerrostalojen korttelialue (ALK), yleinen pysäköintialue (LP), sekä puistoalueita (VP).

Kaavoitettavan alueen pinta- ala on noin 7,2 ha. Kaavoitettava alue on kaupungin sekä yksityisten maanomistajien omistuksessa.

Kaupunginhallitus päätti, että 1. Keskustan kaupunginosan kortteleiden 121-124,126,135 sekä katu-, tori-, puisto-, ja liikennealueille pannaan vireille asemakaavan muutoksen laatiminen liitteessä esitetyn ohjeellisen aluerajauksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti, että asemakaavan muutosaluetta laajennetaan koskemaan myös korttelia 128 rajaamalla alueen Ullankadun katualueeseen. Pinta-ala kasvaa noin 0,3 hehtaaria alkuperäisestä rajauksesta. Lisätylle alueelle on keskustan liike- ja asuinalueen osayleiskaavassa 2030 osoitettu keskustatoimintojen alue (C-1) sekä pysäköintialue (LP). Asemakaavassa alueelle on osoitettu yhdistettyjen liike- ja asuinkerrostalojen korttelialue (ALK).

Kaupunginhallitus päätti, että vireille tulevalle asemakaava-alueelle asetetaan rakennuskielto.”

1.3 Suunnittelutilanne

1.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päättämät (voimaantulo 1.4.2018) valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat seuraavat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

1.3.2 Maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 17.12.2024 maankäyttö- ja rakennuslain (201§) mukaisesti määrätä maakuntavaltuuston hyväksymän Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tulemaan voimaan. Maakuntakaavan voimaantulosta on kuulutettu 20.12.2024. Voimaan tultuaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on kumonnut aiemmin hyväksytyt voimassa olevat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavat kokonaisuudessaan.

Maakuntakaavasta on jätetty kahdeksan valitusta, joiden käsittely jatkuu Vaasan hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus voi tarvittaessa keskeyttää maakuntakaavan täytäntöönpanon.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 alue sijoittuu keskustatoimintojen alueelle, maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (Lapuan keskusta), Seinäjoen kaupunkiseudun kehittämisvyöhykkeelle ja taajamatoimintojen alueelle. Alueella kulkee myös moottorikelkkailureitti.

Keskustatoimintojen alue. Lapua.

Merkinnällä osoitetaan Seinäjoen ja Lapuan keskustatoimintojen alueet, johon sijoittuu keskustahakuisia hallinto-, kauppa- ja hyvinvointipalveluja, vapaa-ajan palveluja sekä asumista.

Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lapuan keskusta.

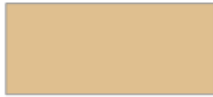
Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön (MKY) alueet, kohteet ja tie. Pienialaiset alueet osoitetaan kohdemerkinnällä.

Seinäjoen kaupunkiseudun kehittämisvyöhyke.

Seinäjoki, Lapua, Ilmajoki, Kurikka.

Merkinnällä osoitetaan maakunnan yhtenäisin ja tiivein yhdyskuntarakenteen alue, jolla Seinäjoen kaupungin merkitys on huomattava. Seinäjoen kaupunkiseudun kehittämisvyöhykkeeseen kuuluvat Seinäjoen, Ilmajoen, Kurikan ja Lapuan keskustaajamat läheisine maaseutualueineen ja kylineen.

Taajamatoimintojen alue. Lapua.

Merkinnällä osoitetaan asumiseen, palvelu-, teollisuus- ja työpaikkatoimintoihin sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat alueet. Merkintä sisältää taajamien sisäisiä liikenneväyliä sekä liikenteen tarvitsemia huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muita vastaavia alueita, ulkoilureitit, jalankulku- ja pyöräilyväylät, paikalliskeskukset, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet, paikalliset suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet. Taajamatoimintojen alue –merkintä ei estä maa- ja metsätalouskäytössä olevien alueiden säilyttämistä tarvittaessa nykyisessä käytössään. Merkinnällä osoitettavat alueet edellyttävät alueiden käytön suunnittelua ja yhteensovittamista.

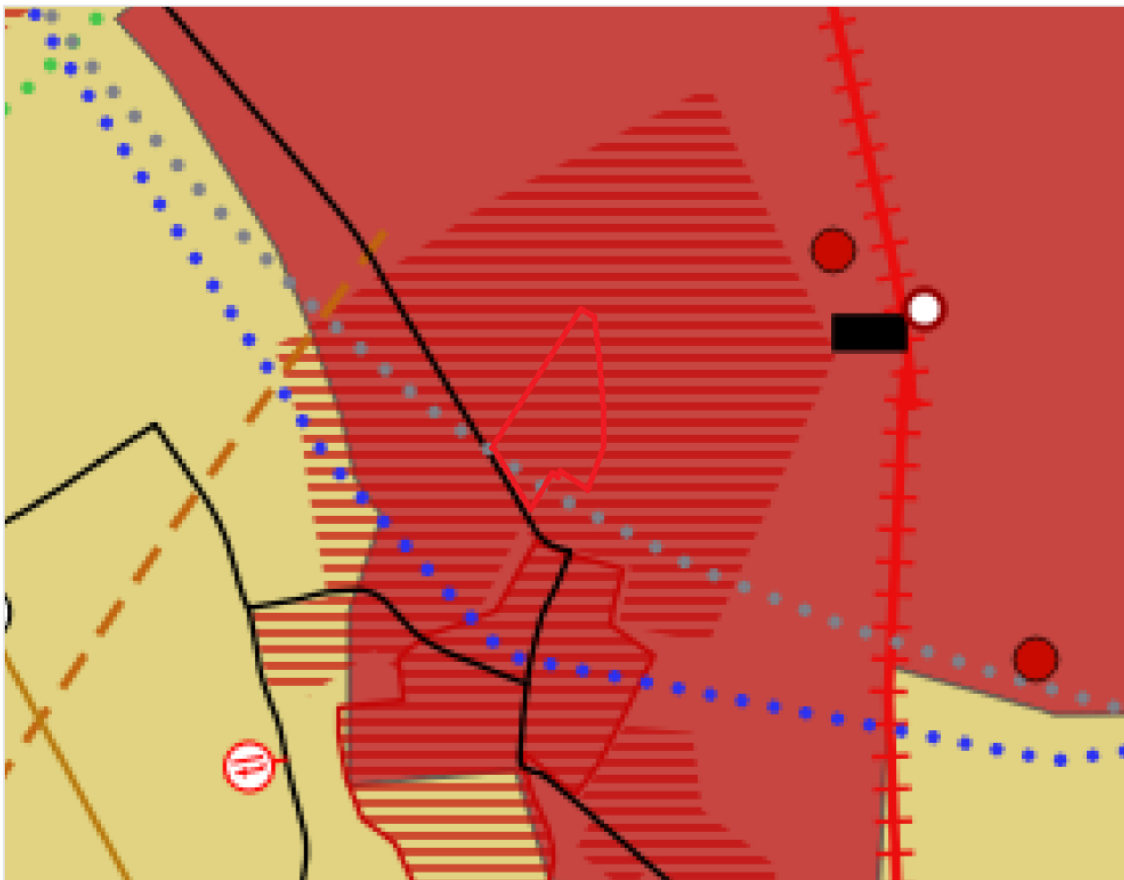

Moottorikelkkailureitti

Lapua – Nurmo.

Kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan maakunnalliseen runkoverkostoon kuuluvat moottorikelkkailureitit ja -urat.

Merkintöjen tarkemmat kuvaukset ja suunnittelumääräykset löytyvät Etelä-Pohjanmaan Liiton verkkosivuilta [Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050. Kaavamerkinät ja -määräykset sekä kohdeluettelo.](#)

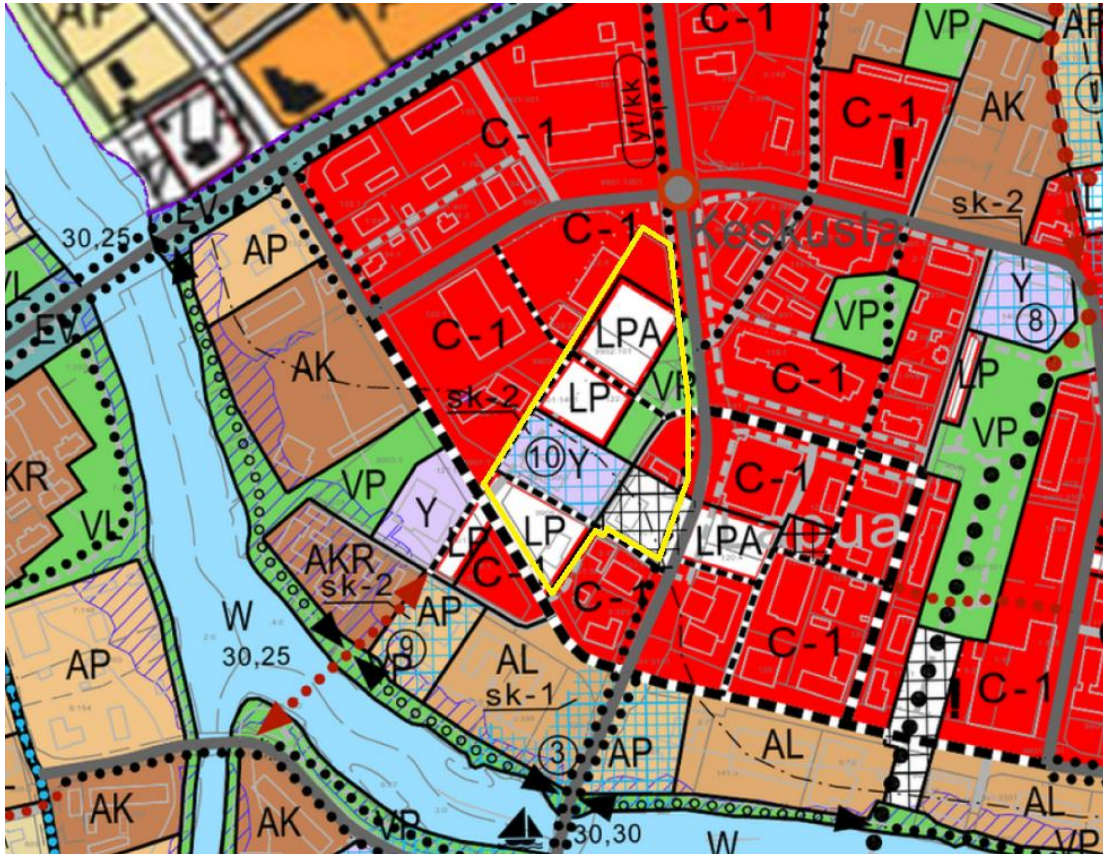

Kuva 3 Ote Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavasta 2050 ja suunnittelualueen sijoittuminen

1.3.3 Yleiskaava

Suunnittelualueen ympärillä on voimassa Keskustaajaman liike- ja asuinalueen osayleiskaava 2030. Alueelle on osoitettu keskustatoimintojen alue (C-1), autopaikkojen alue (LPA), yleinen pysäköintialue (LP), puistoalue (VP), julkisten palvelujen alue (Y), maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen ympäristö (sk-2) sekä tori/aukio.

Lisäksi alueella on kevyen liikenteen reitti ja kävelykatu.

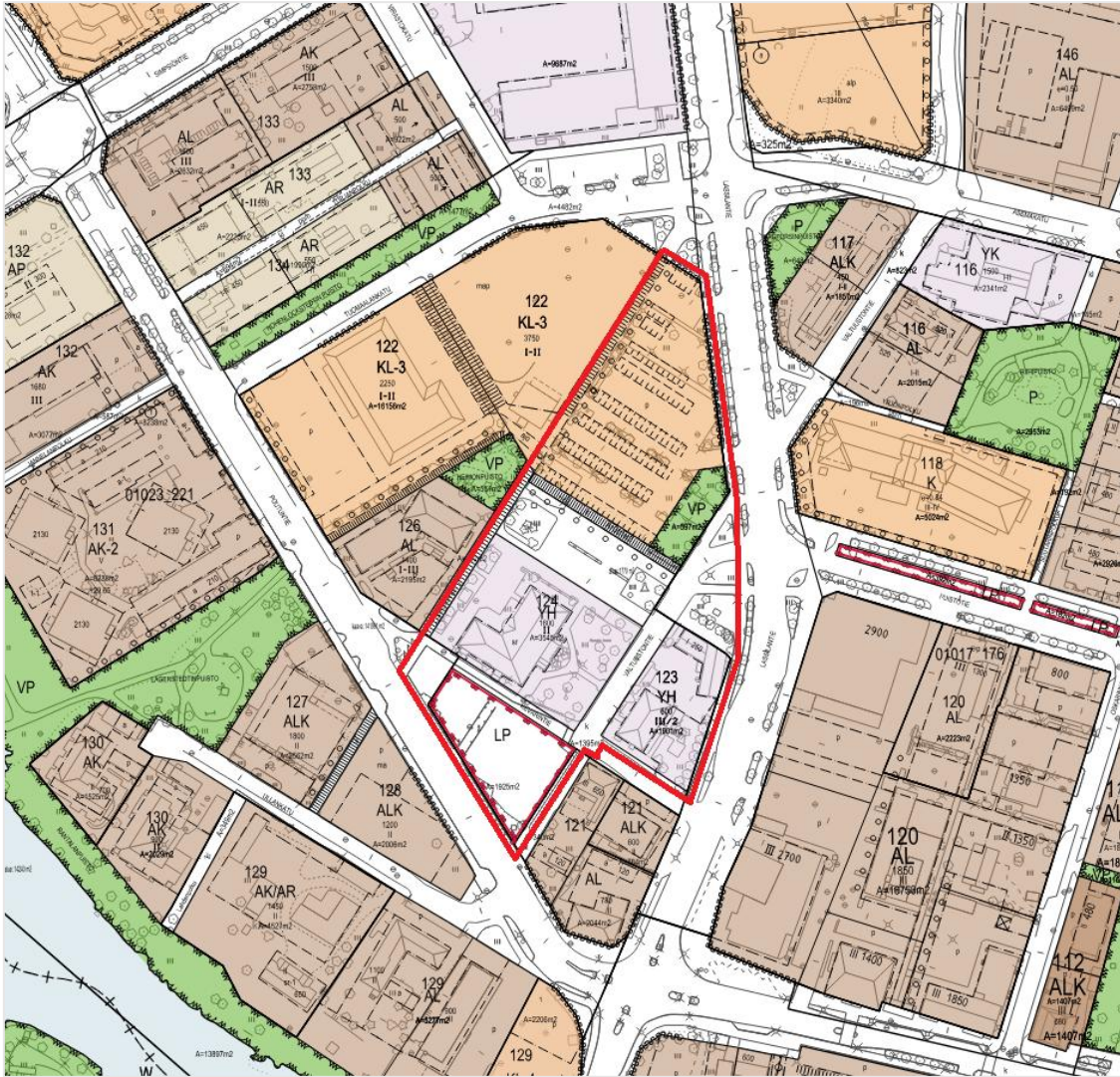

Kuva 4 Ote yleiskaavasta ja kaavamuutosalueen aluerajaus.

1.3.4 Asemakaavat

Alueella on voimassa kaksi (2) asemakaavaa. Kauppalanvaltuusto on hyväksynyt 2.7.1974 asemakaavan, joka koskee Lapuan keskustan kaupunginosan kortteleita 112–135 sekä siihen liittyviä puisto-, tie- ja katualueita. Kaavamuutosalueelle kuuluu näistä osa Poutuntietä ja Lassilantietä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 10.5.1999 asemakaavamuutoksen, joka koskee Lapuan keskustan kaupunginosan kortteleita 122-124 ja 126 sekä niihin liittyviä tie-, katu-, tori-, puisto ja liikennealueita. Kaavamuutosalueelle kuuluu näistä korttelit 122-124 ja niihin liittyvät katu-, tori-, puisto-, ja liikennealueet. Asemakaavassa alueelle on osoitettu hallinto- ja virastorakennusten korttelialue (YH), yleinen pysäköintialue (LP), liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa kerrosalamäärän kokoisen vähittäiskaupan suuryksikön (KL-3), puisto (VP), pysäköimispaikka (p) ja katuaukio/tori.

Kuva 5 Ote asemakaavayhdistelmästä ja kaavamuutos alueen rajaus

1.3.5 Rakennusjärjestys

Lapuan kaupungin rakennusjärjestyksen on kaupunginvaltuusto hyväksynyt 11.11.2024 ja se on tullut voimaan 1.1.2025.

1.3.6 Pohjakartta

Kaavoituksen pohjakarttana on käytetty 1:1000-mittakaavaista pohjakarttaa, jonka Lapuan kaupungin kaupungingeodeetti on hyväksynyt 25.9.2025

2 MAANKÄYTÖN LÄHTÖKOHDAT

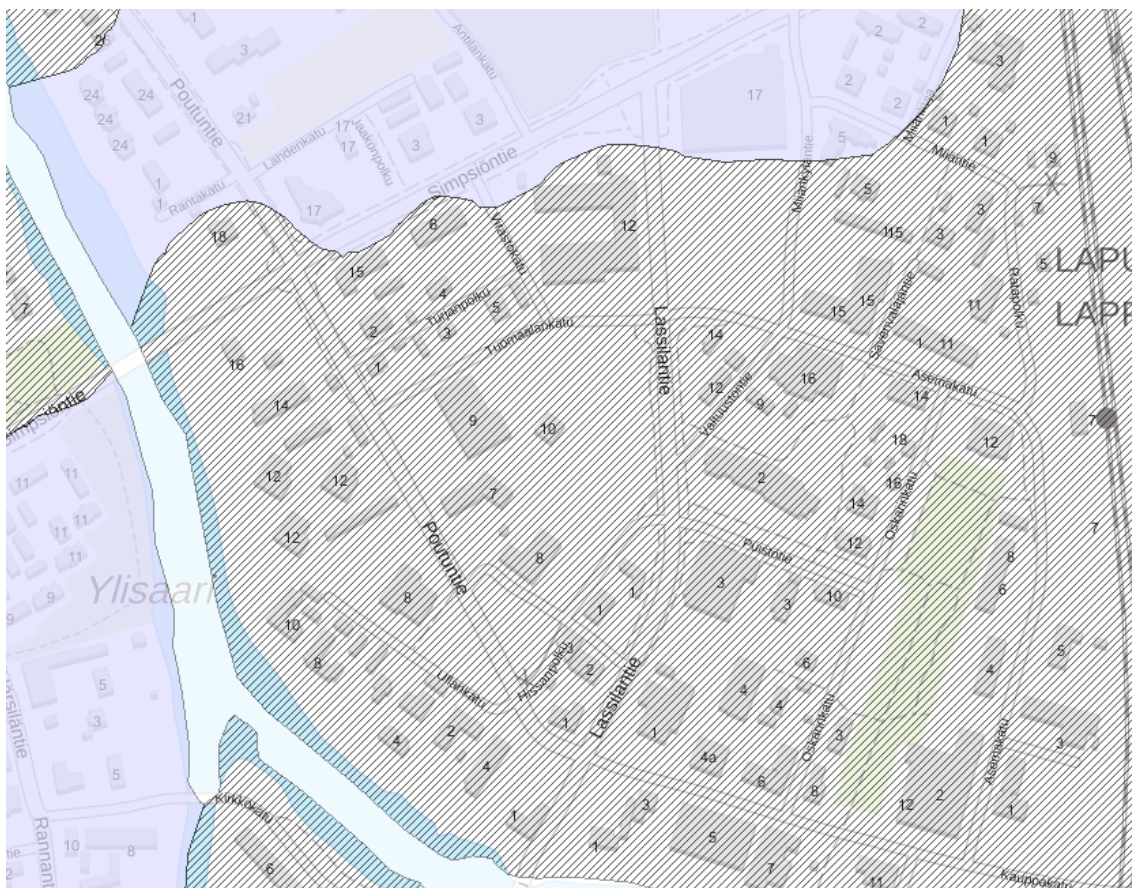
2.1 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Lapuan- ja Nurmonjoen risteysshaaran pohjoispuolelle. Kaavoitettavalla alueella sijaitsee Lapuan kaupungin palveluja ja hallinnollisia rakennuksia. Alue on rakennettua ympäristöä.

Kaavoitettava alue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle, Lapuan keskusta (Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen inventointi 2017).

Alue on rakennettua ympäristöä. Geologisen tutkimuskeskuksen GTK:n maaperäkartastojen mukaan kaava-alue on täytemaata (harmaa).

<http://gtkdata.gtk.fi/maankamara>

Kuva 6 Ote maaperäkartasta. (GTK, maankamara, 29.12.2025)

2.1.1 Rakennuskanta

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee toimisto- ja hallintorakennuksia. Alueella sijaitsee Lapuan kaupungintalo ja kaksi (2) muuta rakennusta, jotka ovat olleet osa hallintorakennusten kokonaisuutta.

Lapuan kaupungintalo

Lapuan kaupungintalo on valmistunut vuonna 1924 Lapuan kunnanviraston, säästöpankin ja käräjien tiloiksi sekä ravintolatilaksi. Rakennukseen on alun perin sisällytynyt kolme asuntoa.

Ennen kaupungintalon rakentamista alue oli peltoa ja paikoin maalaispihapiirejä rakennuksineen. 1920–1930-luvuilla elettiin Lapuan nousukauden aikaa. Kaupungintalon rakentamisen jälkeen kaupungin, silloisen kauppalan kasvaessa, keskustan alue laajeni kaupungintalon ympäristöön.

Kuva 7 Lapuan kaupungintalon pääjulkisivu näkymä portilta

Valtuustontie 1

Valtuustontie 1:ssä sijaitsee kaksi rakennusta. Vanhempi rakennus on valmistunut vuonna 1948 Lapuan Sähkön liikerakennukseksi aiemmin paikalla sijainneen, vuonna 1947 palaneen hirsisen toimitalon tilalle. Rakennuksessa on toiminut Lapuan osuuskassa vuosina 1950–1955 sekä myöhemmin Lapuan kaupungin eri osastoja. Rakennusta kutsutaan komentopaikaksi siellä sijainneiden kaupungin toimintojen vuoksi.

Samalla tontilla sijaitseva toinen, kaksikerroksinen liikerakennus on rakennettu vuonna 1961 Lapuan Sähkön toimesta. Rakennus siirtyi myöhemmin Lapuan kaupungin omistukseen.

Kuva 8 Valtuustontie 1:n rakennukset, jotka on kuvattu idän suunnasta ”Simpсион torilta”. Kaupungintalo on rakennusten takana.

2.1.2 Liikenne ja kunnallistekniikka

Kaava-alue sijoittuu Lapuanjoen pohjoispuolelle hallintokeskuksen alueelle, joka rajautuu Lassilantiehen, Hissanpolkuun, Poutuntiehen ja Leipurintiehen sekä Valtuustontiehen.

Alueella on olemassa kunnallistekniset verkostot.

Kaava-alueeseen kuuluvat Kevarintie sekä osa Valtuustontiestä.

Useita pysäköintialueita on kaava-alueella kaupungintalon koillis-, lounais- ja luoteispuolella sekä torialueen koillis- ja lounaispuolella.

2.1.3 Virkistysalueet ja -palvelut

Alueella sijaitsee kunnallisia- ja yksityisiä palveluja. Lisäksi alueella toimii Lapuan kauppatori.

Virkistysalueina on useita pienempiä puistoalueita.

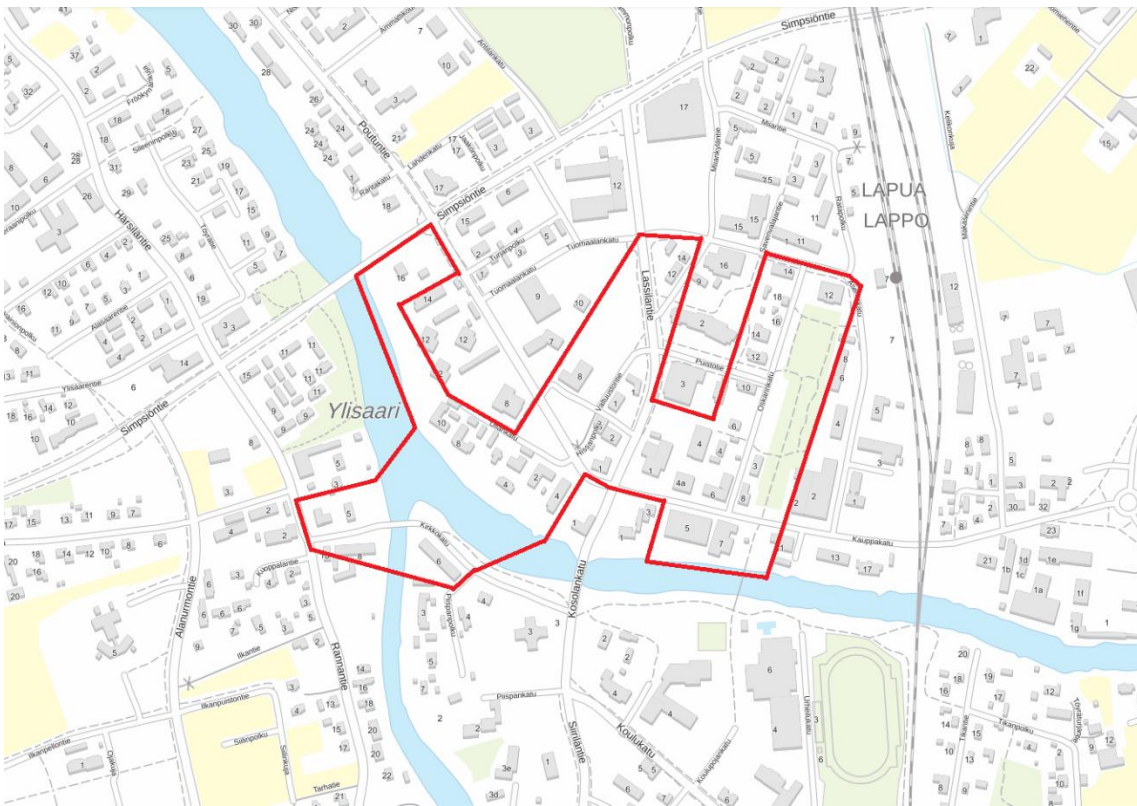
Kasvillisuus koostuu suurimmilta osin lehtipuista, puistolehmuksista. Kuusilajeja alueella esiintyy muutamia. Kaupungintalon pihassa kasvaa suurimmilta osin jaloja lehtipuita.

2.2 Kulttuuriympäristö ja maisema

2.2.1 Merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Lapuan keskusta.

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee useita maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön kuuluvia liiketiloja ja hallintorakennuksia. Kohteet edustavat Lapuan keskustan keskeistä rakennuskantaa 1900-luvun alkupuolelta 1950-luvulle. Rakennukset liittyvät vahvasti kaupungin hallinnolliseen, kaupalliseen ja taloudelliseen kehitykseen, ja ne muodostavat ajallisesti kerroksellisen ja historiallisesti merkittävän kokonaisuuden.

Kuva 9 Merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Lapuan keskusta aluerajaus

2.2.2 Kulttuurimaisema ja kaupunkikuva

Lapuan kaupungintalo

Kaava-alueen päärakennus, suojeltu kaupungintalo, on Lapuan keskustan keskeinen maamerkki ja merkittävä osa kaupunkikuvaa. Rakennus on kaksikerroksinen (myös kellari) vinkkelirakennus, jonka jyrkkä aumakatto huipentuu kellotorniin. Itä-, etelä- ja länsijulkisivuja rytmittävät valkoiset puolipylväät ja niiden väliin sijoittuvat ikkunat, jotka muodostavat selkeän symmetrian ja korostavat rakennuksen horisontaalisia ja vertikaalisia jäsentelyjä. Ikkunat ovat 8- ja 10-ruutuisia pystyikkunoita. Rakennuksen

perustus ja portaikot on toteutettu lohkokivestä. Rakennus ilmentää 1900-luvun alkuvuosikymmenten arkkitehtuuria ja toimii edelleen kaupunkitilan tärkeänä solmukohtana.

Valtuustontie 1

Entinen komentopaikka on osa Kauppakadulle ja Valtuustontielle 1940 - 50-luvulla rakennettuja liikerakennuksia, jotka kuvastavat Lapuan kasvua sekä teollisuuden ja liike-elämän kehittymistä

Kohde on kaksikerroksinen (myös kellari), aumakattoinen toimistorakennus, jossa on Valtuustontien puolella kaksi pientä sisäänkäyntiä (nykyisin suljettu) ja pihan puolella yksi sisäänkäynti.

2.2.3 Muistomerkit

Muuttunut maisema (raivaajien muistomerkki, raivaajapatsas))

Vuonna 1981 järjestettiin kilpailu, jonka tarkoituksena oli hankkia idealuonnoksia Lapuan kaupungintalon edustalle pystytettävästä muistomerkistä, jonka tulee symbolisoida esi-isien työtä heidän raivatessaan Lapuan- ja Nurmonjoen laaksot viljaviksi peltolakeuksiksi. Vuonna 1983 paljastettiin kaupungintalon lähiympäristöön pystytetty muistomerkki ”muuttunut maisema”. Teoksen on suunnitellut Ossi Somman, Reijo Paavilainen ja Pertti Mäkinen.

Kuva 10 Raivaajapatsas

Lapuan ja Hohenlockstedtin ystävyyskilpi

Ystävyyssopimus Länsi-Saksan kaupungin Hohenlockstedtin kanssa syntyi vuonna 1974 Lapuan ollessa kauppala. Asiassa aloitteellinen oli ollut jääkäriliitto, joka oli suositellut 1970-luvun alussa suomalaisiksi kummikunnaksi Lapuaa, jääkärivärväyksen vahvaa tyyssijaa.

Kuva 11 Ystävyyskilpi

2.3 Sosiaalinen ympäristö

Alueen rakennukset ja niitä ympäröivät puistot muodostavat kulttuurihistoriallisesti merkittävän sosiaalisen ympäristön, jossa hallinto, kaupankäynti, arki ja vapaa-aika ovat vuosikymmenten ajan limittyneet toisiinsa.

Lapuan torialue vahvistaa keskustan elävyyttä ja toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana eri ikäisille ja taustaisille kaupunkilaisille, tukien osaltaan alueen sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteisöllistä luonnetta.

2.4 Maaomistus

Kaavoitettava alue on Lapuan kaupungin omistuksessa.

3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Suunnittelun tarve

Alueella on asemakaava. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää kaava vastaamaan alueen tulevaisuuden käyttötarpeita sekä elävöittää kaupunkiympäristöä entisestään.

Korttelin käyttötarkoitukset tarkastellaan uudelleen ja päivitetään nykyisen ympäristön ja/tai käyttötarkoituksen mukaiseksi.

Kaavalla on tarkoitus tutkia koko suunnittelualueen maankäytölliset periaatteet ja liikenteelliset ratkaisut sekä luoda ja tutkia alueen kehittämismahdollisuuksia myös palveluiden ja asumisen osalta.

Suunnittelun tavoitteena on toteuttaa rakentaminen kulttuuriympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen.

3.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Lapuan kaupunginhallitus on tehnyt 22.11.2022 kaavoituspäätöksen asemakaavan muutoksesta alueelle.

3.3 Osallistaminen ja yhteistyö

3.3.1 Osalliset

Kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) osallisiksi on määritelty ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi viranomaistahoista, yhtiöistä ja yhteisöistä seuraavat:

- Lapuan kaupungin tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta
- Lupa- ja valvontavirasto
- Pohjanmaan Elinvoimakeskus
- Etelä-Pohjanmaan liitto
- Museovirasto / Seinäjoen museot
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimi
- Elenia Oy
- Lapuan Energia Oy

Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Viranomaistahoilta ja yhtiöiltä pyydetään lausunnot/ mielipiteet luonnosvaiheessa sekä tarvittaessa ehdotusvaiheessa.

3.3.2 Vireilletulo

Asemakaavan muutos on kuulutettu vireille 4.2.2026 samalla kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos asetettiin nähtäville.

3.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Asemakaavoituksesta ja sen eri vaiheista tiedotetaan ja kuulutetaan Lapuan Sanomissa ja Lapuan kaupungin kotisivuilla.

Kaavamateriaalit ovat nähtävillä Internetissä koko kaavoituksen ajan. Kaavoituksesta tiedotetaan kirjeitse/ sähköpostitse osallisiksi luettavia viranomaisahoja.

Kaava-aineisto pidetään nähtävillä Kulttuurikeskus Vanhan Paukun info- ja asiointipisteessä osoitteessa Vanhan paukuntie 1 sekä kotisivuilla osoitteessa:

lapua.fi/kaavoitus/meneillaan-olevat-kaavat/

3.3.4 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö hoidetaan lausuntomenettelyllä.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

Kuva 12 Ote asemakaavaluonnoksesta.

4.1 Kokonaisrakenne ja mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on 17 052 eli noin 1,7 ha. Alueelle osoitetaan hallinto- ja virastorakennusten korttelialue (YH), liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K), liikerakennusten korttelialue (KL), autopaikkojen korttelialue (LPA), yleinen pysäköintialue (LP), puistoalueet (VP), torialue sekä katu- ja liikennealueet.

Kaavamuutoksella alueelle sijoittuva osakortteli 122, jossa on pysäköintialue (p) poistuu kaavamuutoksen myötä ja alueelle osoitetaan yleinen pysäköinti- (LP), torialue, ja toripolku sekä alueelle muodostuu uusi kortteli 152, jonka käyttötarkoitus on liikerakennusten korttelialue (KL).

Korttelin 123 käyttötarkoitus hallinto- ja virastorakennusten korttelialue (YH) muutetaan liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K). Torialuetta kasvatetaan ja Lassilantien varteen mahdollistetaan turvallinen joukko- ja saattoliikennepysäkki, minkä vuoksi korttelia 123 pienennetään.

Korttelia 124 on pienennetty koillisen puolelta kevyenliikenteen väylän verran. Kaavamuutoksella vahvistetaan kaupungintalon asemaa ja näkymää kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti keskeisenä kohteena. Arvokas kaupungintalo turvataan suojelumerkinnällä (sr) ja ympäristöä kehitetään kulttuuriympäristöön sopivalla tavalla.

Kaupungintalon lounaispuolelle sijoittuva yleinen pysäköintialue (LP) sekä katualue Kevarintie muutetaan autopaikkojen korttelialueeksi (LPA).

Kortteleiden 123 ja 124 välissä oleva Valtuustontie poistetaan ja muutetaan kevyenliikenteenväyläksi Valtuustonpoluksi. Koillisen puolelle sijoittuva Valtuustontien katualue osaksi muutetaan osaksi torialuetta.

Rakennusoikeudet esitetään koko alueella e-lukuina. Alueelle on osoitettu uusia istutettavia puurivejä Leipurintien varteen ja torialueen ympärille.

Kaavamuutos tukee turvallista, viihtyisää ja esteettisesti korkeatasoista ympäristöä, jossa yhdistyvät toimivuus, kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen ja kaupunkikuvan laadukas kehittäminen.

4.2 Aluevaraukset

4.2.1 Yleisten rakennusten korttelialueet

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

Kortteli 124. Alueella sijaitsee Lapuan kaupungintalo. Rakennus on suojeltu sr-merkinnällä, kerrosluku on II ja rakennusoikeus 0,30 (e-luku).

4.2.2 Liike- ja toimistorakennusten korttelialueet

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

Kortteli 123. Kerrosluku on II ja rakennusoikeus 0,30 (e-luku).

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

Rakentamisen tulee olla rakennustaiteellisesti korkeatasoista. Julkisivujen päämateriaalina tulee käyttää puuta. Väriytyksen tulee olla hillitty ja ympäristöön sopiva. Rakennuksen osat, kuten terassit ja pergolat, tulee sijoittaa ja suunnitella siten, että ne täydentävät kaupunkikuvaa, muodostavat viihtyisän kaupunkitilan ja tukevat alueen kokonaisilmettä

Kortteli 152. Kerrosluku on I ja rakennusoikeus 0,30 (e-luku).

4.2.3 Pysäköinti ja liikennealueet

Yleinen pysäköintialue.
Pysäköintialue palvelee korttelin 124, Lapuan kaupungintalon käyttäjiä.

Yleinen pysäköintialue.
Pysäköintialue palvelee mm. Lapuan torialueen sekä alueella olevien palvelujen käyttäjiä.

Jalankululle varattu katu/tie.
Valtuustonpolku, Toripolku ja Kaupungintalonpolku

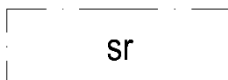
Ohjeellinen jalankululle varattu alueen osa.
Torialueen ympäristöön on merkitty ohjeellisia jalankulkureittejä.

4.2.4 Virkistysalueet

Puisto
Torialueeseen rajautuu kaksi (2) puistoaluetta. Toisessa sijaitsee raivaajapatsas. Torialueen luoteispuolelle sijoittuvaan puistoalueeseen on esitetty rakennusalan raja. Alueelle on mahdollistaa kevytrakenteisiä rakennelmia, kuten esiintymislava tai oleskeluun ja aktiivitoimintoihin liittyviä rakennelmia.

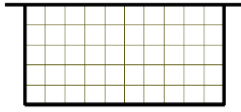
4.2.5 Suojelualueet

Suojeltava rakennus.
Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen ulkoasua muuttavat korjaus- ja muutostyöt tulee toteuttaa rakennuksen alkuperäistä luonnetta ja materiaaleja kunnioittaen. Korjaustoimenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Korttelissa 124 sijaitseva entinen Lapuan kaupungintalo, joka on rakennettu 1920-luvulla. Rakennus on osa maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

4.2.6 Muut alueet

Katuaukio/Tori

Alue tulee suunnitella kaupunkikuvallisesti ja tilallisesti harkittuna kokonaisuutena. Torialueelle tulee sijoittaa kasvillisuutta sekä oleskelua tukevia rakenteita, kuten istumapaikkoja sekä torialueelle tulee muodostaa selkeä visuaalinen ja toiminnallinen keskipiste.

Torialueelle ajoneuvoliikenne ohjautuu pysäköintialueelta (LP) korttelin 152 luoteispuolelta Toripolun kautta.

Valtuustonpolku toimii kevyen liikenteen yhteytenä sekä varatie- ja pelastustiereittinä.

Istutettava alueen osa.

- ○ ○ ○ Säilytettävä/istutettava puurivi.

Säilytettäviä ja istutettavia puurivejä on esitetty Leipurintien varrelle, torialueen ja kaupungintalon ympäristöön. Katupuut luovat ympäristöön vehreyttä ja jäsentävät alueen tilaa, mikä parantaa kaupunkikuvan selkeyttä ja esteettisyyttä.

4.2.7 Asemakaavamääräykset

Kaavassa on annettu yleismääräyksiä, jotka koskevat rakennustapaa ja kasvillisuutta.

Rakennustapa

- Rakentamisen mittakaavan ja massoittelemuksen tulee olla kaupungintaloon nähden alisteista, eikä rakentaminen saa hallita maisemaa.
- Rakennusten ja rakennelmien tulee muodostaa viihtyisiä ja toimiva osa toriympäristön kokonaisuutta, ja ne on sovittava huolellisesti osaksi arvokasta kulttuuriympäristöä, kunnioittaen alueen historiallisia ja kaupunkikuvallisia ominaispiirteitä.

Kasvillisuus

- Rakentamatta jäävä tontin osa, jota ei käytetä leikki- oleskelu- tai liikennealueena on istutettava ja hoidettava puistomaisessa kunnossa.
- Alueelle suositellaan maisemaa ja kaupunkikuvaa parantavaa puiden istuttamista.

4.3 Nimistö

Uudet nimet ovat Valtuustonpolku ja Kaupungintalonpolku. Muilta osin kaava-alueen nimistö säilyy ennallaan.

5 ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Asemakaavan vaikutusten arviointi perustuu kaupungin organisaation eri alojen asiantuntijoiden tekemään arviointiin sekä käytettävissä oleviin lähtötietoihin ja selvityksiin.

Yhteenvetona todetaan, että asemakaavalla on myönteisiä vaikutuksia alueen maankäyttöön ja kaupunkikuvaan. Kaava mahdollistaa torialueen ja kaupungintalon ympäristön kehittämisen. Alueen uudet liikennejärjestelyt selkeyttävät ja parantavat turvallisuutta jalankululle, pyöräilylle ja ajoneuvoliikenteelle.

Kokonaisuudessaan kaava yhdistää alueen kehittämisen, liikenteen järjestelyt ja ympäristön arvojen säilyttämisen, tukien kestäväää ja toimivaa kaupunkirakennetta.

5.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Asemakaavassa osoitettu rakentaminen keskittyy torialueen ja sen yhteyteen soveltuvaan uudisrakentamiseen sekä piha- ja liikennejärjestelyihin, täydentäen Lapuan keskusta alueen nykyistä rakennetta ja maankäyttöä.

5.1.1 Rakennuskanta

Kaava mahdollistaa alueen kehittämisen uusilla rakennusalueilla. Muilta osin alueen rakennuskanta säilyy ennallaan.

5.1.2 Liikenne ja kunnallistekniikka

Asemakaavalla vähennetään ajoneuvoliikennekatujen määrää ja lisätään kevyenliikenteen väyliä, rauhoittaen alueen liikennettä kaupungintalon ja torialueen läheisyydessä. Uusi kevyenliikenteenväylä, Valtuustonpolku, on levein kevyen liikenteen katualueista ja toimii samalla pelastustienä. Lassilantietä levennetään kortteli 123:n alueelta, mikä mahdollistaa uuden joukkoliikennepysäköinnin sekä lyhytaikaisen kadunvarsipysäköinnin ja jättöliikenteen kaupungintalon ja torialueen käyttäjille, parantaen liikenteen sujuvuutta.

Kaava mahdollistaa selkeästi rajattujen pysäköintipaikkojen, kevyen liikenteen väylien ja jalankulkualueiden toteuttamisen, mikä lisää liikenneturvallisuutta ja näkyvyyttä erityisesti kaupungintalon ja torialueen ympäristössä.

Suunnittelualue on rakennettua ympäristöä, jossa kunnallistekninen verkosto, kuten vesihuolto, viemärointi ja hulevesijärjestelmät, on jo olemassa. Kaavaratkaisulla varmistetaan nykyisen kunnallistekniikan säilyminen ja sen täydentäminen uudisrakentamisen yhteydessä.

5.1.3 Virkistysalueet ja palvelut

Alue tukeutuu hallinto- ja toripalveluiden ohella Lapuan keskustan julkisiin ja kaupallisiin palveluihin, jotka sijaitsevat kaavoitettavan alueen välittömässä läheisyydessä. Kaavalla mahdollistetaan korttelissa 123 sijaitsevan rakennuksen poistamisen, mikä luo edellytykset alueen kehittämiseksi, uuden joukkoliikenne- ja saattopysäköinnin rakentamiselle sekä torialueen laajentamiselle ja sen näkyvyyden parantamiselle sekä kaupungintalon näkyvyyden parantamiselle.

Kaava muutoksella alueelle lisätään virkistysalueita. Torialue siirtyy lähemmäksi kaupungintaloa ja uudet puistoalueet sijoitetaan nykyisen viherympäristön mukaisesti torin ja kaupungintalon ympäristöön. Lisäksi torialueen laidalle mahdollistetaan uuden kahvila- ravintolapalveluiden sijoittaminen alueelle.

Kaavamuutos luo selkeän ja toimivan tilarakenteen, joka tukee sekä toiminnallisuutta että visuaalista ilmettä.

5.2 Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Kaavamuutos parantaa kaupungintalon ja torin kulttuuriympäristöä ja maisemaa säilyttäen kaupungintalon keskeisenä maamerkkinä. Torialueen siirtäminen lähemmäksi kaupungintaloa ja korttelissa 123 sijaitsevan rakennuksen poistaminen avaavat näkymiä ja vahvistavat kaupungintalon ja torialueen näkyvyyttä.

Uusi rakennus torin laidalla rajaa tilaa kaupunkikuvallisesti ja sopeutuu ympäristöön kaavamääräysten mukaisesti, samalla kun istutukset ja puurivit pehmentävät ympäristöä ja tukevat maisemallista kokonaisuutta.

Kaavamuutos kehittää toriympäristöä, tukee kaupungintalon historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja sekä parantaa alueen maisemallista laatua ja toiminnallisuutta.

5.2.1 Maisema ja kaupunkikuva

Kaavamuutoksessa toriympäristön tilarakennetta selkeytetään ja kehitetään kaupungintalon asemaa vahvistavalla tavalla. Keskeisenä tavoitteena on eheyttää hallinto- ja torialueen kokonaisuus, parantaa alueen toiminnallisuutta sekä luoda selkeää ja laadukas kaupunkitila, joka tukee alueen historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.

Torialueen siirtäminen lähemmäksi kaupungintaloa ja korttelissa 123 sijaitsevan rakennuksen poistaminen avaavat näkymiä kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kaupungintaloon, joka edustaa 1900-luvun alkupuolen arkkitehtuuria ja toimii Lapuan keskustan keskeisenä maamerkkinä. Avoimempi toritila korostaa kaupungintalon julkisivua ja sen asemaa osana kaupunkikuvaa, ja rakennuksen suhde ympäröivään julkiseen tilaan selkeytyy.

Uusi rakennus sijoittuu torin laidalle kaupungintaloa vastapäätä ja rajaa toritilaa kaupunkikuvallisesti selkeäksi kokonaisuudeksi. Uudisrakentaminen täydentää ympäristöä mittakaavaltaan ja sijoittelultaan siten, että kaupungintalon hallitseva asema säilyy.

Kaavassa esitetyt uudet puistoalueet, istutettavat puurivit ja jalankulkualueet pehmentävät rakennettua ympäristöä, parantavat oleskeluympäristön laatua ja jäsentävät torialuetta selkeäksi ja viihtyisäksi kokonaisuudeksi. Kasvillisuudella ja kaupunkitilaa täydentävillä elementeillä luodaan mittakaavaltaan ihmisläheinen ympäristö, joka tukee torialueen käyttöä ja vahvistaa alueen maisemallista laatua.

Kokonaisuutena kaavamuutos parantaa kaupungintalon ja toriympäristön kulttuuriympäristön laatua, vahvistaa alueen historiallista identiteettiä sekä kehittää maisemaa ja kaupunkikuvaa hallitusti ja ympäristön ominaispiirteitä kunnioittaen.

5.3 Vaikutukset luonnonympäristöön ja ilmastoon

Alue on rakennettua ympäristöä. Alueella ei ole erityisiä luontoarvoja.

Ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin voidaan varautua maankäytön suunnittelussa ja pohtia vaihtoehtoja haitallisten vaikutusten minimointiin, kuten esimerkiksi tulvavahinkoihin.

Alueen täydennysrakentamisella ei ole suurta vaikutusta ilmastonmuutokseen varautumisen kannalta. Kaavoituksen yhteydessä on tarkasteltu sadevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyyttä myös tulevaisuuden rakentamista varten. Alueelta kertyvät hulevedet johdetaan kunnalliseen hulevesiverkoston. Kaupunki vastaa hulevesiverkkonsa toimivuudesta. Alueen tarkemmassa suunnittelussa voidaan hulevesien hallintaa parantaa esimerkiksi viivytyksratkaisuilla, kuten säiliöillä, sekä vettä läpäisevillä pinnoitteilla ja istutuksilla.

Kaupungilla on kokonaisvastuu hulevesijärjestelmän toiminnasta. Tonttikohtaisessa suunnittelussa voidaan vapaaehtoisesti hyödyntää ratkaisuja, kuten vettä läpäiseviä kiveyksiä, kasvillisuutta tai viheralueita, joiden avulla osa hulevesistä voidaan imeyttää ja viivyttaa jo tontilla ennen verkostoon johtamista.

Rakentamatta jäävien tontin osien säilyttäminen tai muokkaaminen viheralueiksi tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista. Viherpinta-ala edistää hulevesien imeytymistä ja vähentää tulvariskiä rankkasateiden aikana. Lisäksi kasvillisuus parantaa pienilmastoa, lisää viihtyisyyttä ja vahvistaa alueen ekologista laatua. Näin voidaan tukea kestävän ja turvallisen elinympäristön tavoitteita.

5.4 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutos parantaa merkittävästi torialueen ja kaupungintalon ympäristön toiminnallisuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Torialueen siirtäminen lähemmäs kaupungintaloa ja korttelissa 123 sijaitsevan rakennuksen poistaminen selkeyttävät tilajärjestelyjä, parantavat näkyvyyttä ja tekevät torista esteettisesti ja toiminnallisesti selkeämmän.

Uusi rakennus torin laidalla rajaa tilaa kaupunkikuvallisesti ja luo urbaania ilmettä, samalla kun istutettavat puurivit ja viherympäristö pehmentävät tilaa, tarjoavat varjoa ja luovat rauhallisia oleskelualueita. Alueen tilaa jäsentävät elementit, kuten istumapaikat, puistot ja jalankulkureitit, tukevat viihtyisää oleskelua, tapahtumia ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Valtuustontie on kaavamuutoksessa muutettu kevyenliikenteenväyläksi, mikä parantaa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta torialueen ja kaupungintalon ympäristössä. Samalla uudet pysäköinti- ja saattopaikat sekä selkeät jalankulkureitit lisäävät liikkumisen sujuvuutta ja näkyvyyttä, vähentäen konflikteja jalankulun ja ajoneuvoliikenteen välillä.

Kaavamuutos tukee kokonaisvaltaisesti kaupungintalon ja torialueen sosiaalisia, toiminnallisia ja visuaalisia arvoja. Se lisää alueen viihtyisyyttä, parantaa turvallisuutta ja luo toiminnallisesti monipuolisen, esteettisesti miellyttävän ja yhteisöllisen ympäristön niin torin käyttäjille kuin lähialueen asukkaille.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Alue on rakennettua ympäristöä ja kaupungin omistuksessa. Asemakaavan voimaantumisen jälkeen kaupunki voi tarpeelliseksi katsomallaan aikataululla alkaa toteuttaa kaavan mahdollistamia uudisrakentamishankkeita.

Mahdollinen palaute kaavaehdotuksesta, kaavaselostuksesta, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta toimitetaan:

asemakaavoitus@lapua.fi

Lisätietoja asiasta antaa kaupungingeodeetti Markku Turja, puh. 044-4384631, sähköposti markku.turja@lapua.fi ja kaavoitusarkkitehti Heidi Hulkki, puh. 044-4384638, sähköposti heidi.hulkki@lapua.fi

6.1 Toteutuksen seuranta

Asemakaavan toteutusta seurataan tiiviissä yhteistyössä Lapuan kaupungin asemakaavoituksen, rakennusvalvonnan ja yhdyskuntatekniikan sekä muiden asiassa oleellisten viranomaisten kanssa.

Lapua 30.1.2026

Markku Turja
Kaupungingeodeetti

Heidi Hulkki
Kaavoitusarkkitehti